

**GAZBİR BAŞKANI
YAŞAR ARSLAN:**

GAZ DAĞITIM FİRMALARINA KESİLECEK CEZALAR ŞİRKET KAPATTIRIR /16

GAZBİR Başkanı Yaşar Arslan, yeni Doğalgaz Piyasası Kanunu Tasarısı'nın gaz iletim hattı ve LNG terminali yatırımlarını hızlandıracağını söyledi. Ancak Arslan'a göre, gaz dağıtım firmalarına uygulanması düşünülen cezalar şirket kapattırarak kadar ağır.

MEHMET KARA

Doğalgaz piyasasında önemli değişiklikler öngören kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edildi. Tasarı, doğalgaz piyasasının serbestleştirilmesini, bu çerçevede BOTAŞ'ın üçe bölünmesini, özel sektörün gaz ithalatının kolaylaştırılmasını hedefliyor. Ayrıca arz güvenliğinin sağlanması için yeni iletim ve depolama terminali yatırımlarının hızlandırılması da tasarıyla getirilen düzenlemeler arasında. Peki bu tasarıyla doğalgaz piyasasında liberalizasyon süreci tamamlanabilir mi? Eksiklikleri ya da değiştirilmesi gereken noktalar var mı? Bu ve benzeri sorular, Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği Derneği (GAZBİR) Başkanı Yaşar Arslan'a sorduk.

► Sizin cephenizden bakıldığında yeni Doğalgaz Kanunu Tasarısı'nda sorun var mı?

Tasarı, doğalgaz dağıtım sektörü açısından bazı sorunlar içeriyor. Özellikle tanımlarda yapılan değişiklikler ve tarifelerle ilgili maddelerde yapılan değişiklikler, dağıtım şirketleri açısından sorunlara yol açacak. Bunlar, mevcut düzenlemelerde yer almayan ve yeni getirilen değişiklikler.

► Neler bunlar, ne gibi sıkıntıları yaratacak?

Yeni kanunla getirilen bazı tanımların, geçmiş tanımlamalardan farkı olması sorunlar yaratacak. Dağıtım şirketleri mevcut mevzuattaki bazı haklarını kaybetmekle karşı karşıya kalacak. Örneğin, tarife yapma konusunda, özellikle de makul getirilerin tespit etmekte Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tek yetkili kılınıyor. Eskiden dağıtım tarifeleri hakkında şirketlerinin görüşünün alınması söz konusuydu. Şu anda onu tamamen kaldırıyorlar.

► Görüş bildirme hakkı alınırken sorumluluk ve yükümlülükleri de azalıyor mu?

Hayır. Aksine, yeni tasarı, dağıtım şirketlerine daha fazla yükümlülükler getiriyor. Özellikle iç tesisat konusunda bazı yeni yükümlülükler... Ceza maddelerinde bu böyle. Dağıtım şirketlerine daha fazla ceza uygulanması yönünde düzenlemeler söz konusu. Özellikle sektör tamamen dağıtım yapan bir konuma getirildiğinde şirketler elde edebilecekleri net gelirin çok çok üstünde bir ceza ile karşı karşıya kalabilecek. Şirketlerin kapanmasına yol açabilecek boyutta cezalar bunlar...

► Cezalar nasıl olmalı peki sizce?

Elektrik dağıtım sektöründeki kalite esasları yönetmeliğindeki benzer doğrultuda, doğalgaz dağıtım sektöründe de uygulanması gereken işler vardı. Ancak tasarıda bununla ilgili ciddi bir düzenleme görmedik. Bu arada

elektrik dağıtımında özellikle vatandaşın süresi içinde cevap verilmemesi, süresi içinde elektriğinin verilmemesiyle ilgili maddelerde minör cezalar uygulanıyor. Doğalgaz dağıtım sektöründe ise tamamen tersinden bakılıyor olaya. Çok ağır cezalar öngörülüyor. Uygulanacak en düşük cezanın bedeli 700 bin TL'ye çıkarılıyor. Kurum tarafından istenilen bir bilgiyi herhangi bir kayıt gözetmeksizin hatalı veya eksik vermenin cezası 700 bin TL örneğin. Yani önceki kanunda olmayan bazı konular ilave edildi.

► Bu düzenlemeyle BOTAŞ da üçe bölünecek mi?

BOTAŞ'ın bölünmesi eski kanunda da vardı aslında. Öncelikli olarak hesap ayırıştırması olarak düşünülmüyordu. Şimdi fiziksel ayırıştırma tabii tutulacak. BOTAŞ'ın üç şirkete birbirinden bağımsız daha serbest çalışabilir hale gelecek. Bu değişikliğin amacı BOTAŞ'tan doğacak her üç şirketin de daha rahat program yapabilmelerini, karlılıklarını ve maliyetlerini daha iyi

kontrol edebilmelerini sağlamak.

► Dağıtım şirketlerinin beklendiği değişiklikler?

Türkiye'de doğalgaz dağıtım lisans sayısı çok fazla. Tasarıya göre bu lisansların birleştirilmesinin önü açılıyor. Ancak bunu teşvik edecek hiçbir mekanizma kamu hükümü olarak değişiklik tasarıya koyulmamış ve düzenleme EPDK'nın çıkartacağı usul, esas ve yönetmeliklere bırakılmış. Bu belirsizlik nedeniyle bu birleşmelerin olup olmayacağı konusunda bir şeyler söylemek için erken...

► Birleşmenin cazip olması için ne gerekiyor?

Bir şirket organizmasının kurulduğunda genel müdürden başlayıp aşağıya doğru birçok görevde insan var. Birleşmeyle bu sayı azalacağı için işletme giderleri de düşecek. Bu da tüketiciye daha düşük tüketim bedeli olarak yansıtacaktır. Ama bu teşvikten dağıtım şirketi olarak benim bir kazanım olacak mı? Ben dağıtım şirketinin de teşvik edilerek bunun ger-

çekleştirilebilir hale getirilmesi gerektiği kamsındayım.

► İşletme giderlerinin azalması işe yarayabilir mi?

İşletme giderlerinin azalması konusu, dağıtım şirketlerine çok fazla bir şey kazandırmıyor. Birleşmeden sonra, yeni şirketin hangi tarifiyi uyguladığının da önceden belirlenmesi gerekiyor. Örneğin, "bir list tarifeli şirketin tarifesi uygulanır" gibi bir teşvik edici argüman koyulması gerekiyor.

► Bu yöntem düşük tarifeli tüketici aleyhine olmaz mı?

Bunun sadece tek bir dönem etkisi olacak. Sonra işe hükümetin lehine çalışacak bu sistem. Kasaca şöyle izah edeyim. Birleşme neticesinde işletme giderlerindeki düşme tüketiciye olumlu yansıtacaktır. Ancak tüketiciye yansıyan kısım, dağıtım şirketine hiçbir şekilde avantaj sağlamıyor. Bu nedenle dağıtım şirketlerine de fayda sağlayacak bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

► Sizde tasarıda yer alması gereken hususlar var mı?

Dağıtım şirketlerinin şebeke çalışmalarında belediyelere ödedikleri kazı ruhsat harçları ve asfalt giderleri var. Tasarı bunların Çevre ve Şehircilik Bakanlığının belirleyeceği bir tarife üzerinden ödenmesini öngörüyor. Ancak asfalt ve kazı ruhsat bedelleri Belediye Gelirleri Yasası'yla zaten tanımlanmış durumda. O yüzden Tasarı'dan çıkarılmalı.

► Çıkarılması ne olacak ki?

Yoksa daha büyük sorunlara yol açacak. Ya belediyeler daha büyük paralar isteyecek ya da bu işleri yapmaya yanaşmayabilecek. Bu da doğalgaz hizmetlerinin yayılmasına ve kalitesinin artırılmasına yönelik yatırımları aksatar.

► Tasarıda şebeke yetersizliğine çözüm var mı?

İletim şebekesi ihtiyacı olan yerlerde özel sektör iletim yatırımını yapabilecek. Bu yatırımın mülkiyetine de sahip olabilecek. Yani yap-işlet modeli uygulanacak. Bu da iletim yatırımlarını hızlandırabilir.

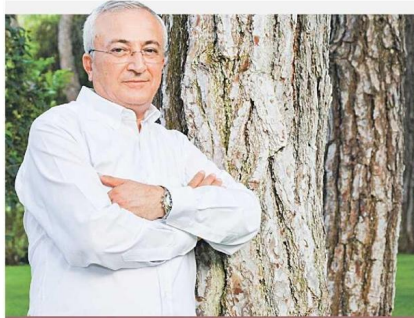
► Arz güvenliği için şebekenin yanında depolama da önemli...

Evet. Yeni tasarı ile LNG terminali yatırımlarına da ilave teşvikler geliyor. Tasarı olduğu gibi yasalarsa, 2025 sonuna kadar işletmeye girecek yatırımlara ciddi destekler geliyor. Buna göre LNG terminali yatırımlarına ilk 10 yıl boyunca izin, kira, irat hakları, kullanma izni bedellerine yüzde 85 indirim uygulanacak. Yatırım döneminde yatırım ilişkin işlemler harçtan ve damga vergisinden muaf olacak. Bu teşvikler LNG terminal yatırımını özendiricektir.

Özel sektör daha çok gaz getirecek

GAZBİR Başkanı Yaşar Arslan, yeni Doğalgaz Piyasası Kanunu Tasarısı'nın yasalmasıyla boru gazı ithalatının tamamen serbest bırakılacağını söyledi. Yurtdışına açılan boru hatlarının kapasitesi uygun olduğu sürece, özel sektör oyuncularının bugünkünden çok daha fazla doğalgaz getirebileceğini kaydeden Arslan,

"Şu anda mevcut boru hattı kapasitemizin yüzde 81 kadar boşluk var. O kadarlık bir miktarın getirilmesi söz konusu olacak. İthalat lisansı almak herhangi bir ülkeyle yapılmış bir anlaşmanın ibraz edilmesiyle mümkün. Şu anda bu konuda hiçbir şirket yok. Sözleşme ibraz şartı, yeni tasarıda da var" dedi.

Gazda da elektrikteki model uygulanmalı

GAZBİR Başkanı Yaşar Arslan, doğalgazda da dağıtım ve satışın birbirinden ayrılması gerektiğini söyledi. Kanunda bu yönde bir düzenleme olmadığını belirten Arslan, "Biz perakende satışın elektrik sektöründe olduğu gibi düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü perakende

satış ve dağıtımın ayrıştırılması tüketiciye ciddi bir avantaj sağlayabilir" dedi. Ancak Arslan, doğalgazın arz tarafındaki gelişmeler henüz istenilen noktaya taşınmadığı için Kanun'da bu konuda bir düzenleme getirilmediğini tahmin ettiğini söyledi.